

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН
ПО ПОДНЕПРЕТПЛАТА ИЗНОСА:
Месечно 3 драхме, тромесечно 9 драх-
ми, годишње 36 драхми.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАју

Стан уредништва:
улица Краља Петра бр. 70.

БРОЈ 10 лепта

ВЕЛИКА СРЬИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта

БУГАРСКА ЛОГИКА

У колико се више у европској штампи говори о миру у толико се више код Бугара осећа нека узнемиреност, која им изазива доста неспокојства што, и поред све уздржљивости своје и познатог лукавства, овом приликом не могу да прикрију. Осегљиви су постали сада више него ли икад — само кад се помену њихова недела из крајева Србије под Бугарима. Најобичније депеше наше Пресбира демантују пре него ли што ове стигну у одређена места. Нека најмањи амерички лист донесе ма какву неповољну вест о њиховој терористичкој управи у нашим областима — све бугарске новине као у један глас ударе у инкар. А да и не говоримо о њиховим свакодневним демантима француских и енглеских листова, у чemu су већ постали комични. Тако сада раде они, који прецигло шест месеци нису хтели речју поменути Србију, који нису признавали Српски Црвени Крст и који су на сва уста трубили да је са Србијом свршено. Ње нема! То су без разлике партија сви Бугари тврдили. Па од куд сада ово долази? Проста ствар. Страх од одговорности за почињено дело који Бугаре доочајања доводи. Знају и свесни су свега што су у старим нашим крајевима и Мајданонији починили, а вијају да ће се о томе у своје време потражити рачун. Но, о томе други пут, а сад да прећемо на оно — што нас је изазвало да ове редове пишемо.

Целокупна бугарска штампа ових дана доноси опширан извештај бугарског пресбира са дугачким и разним коментарима о устанку у моравској области. Бесни услед пораза, који су од стране подјармењеног српског народа претрпeli, и још горе од јавног мњења у Европи, сестице се да том устанку даду други значај, који би им колико толико подигао оронули ауторитет, чак и код њихових савезника. Српски народ, који је толике жртве дао за слободу не само своју, већ справом се може рећи Балкана, није могао

»Није то био народни устанак, то су били неки бандити, који су предводили омање четице састављене од Албанаца и Црногораца, а које је организовала »Црна Рука«. Из документата нађених код убијених четника види се: да нису старешине биле постављене ни од стране Наследника Престола, ни Владе, ни Врховне Команде, вити су ови бандити »Црне Руке« нису посветили томе послу: организовању устанка, него су хтели својим разорним радом да учине баш оно што Бугари желе.

Дакле, на жалост не »Црна Рука« већ црна душа Бугарска изазвала је онај честити народ, виспитан у слободи и за слободу, да се оружаним руком одупре својим угњетачима. Т.

вратне групе дође до реалног изражaja, него га благовремено осујетили, ирачујући стим да српски меродавни кругови неће покушавати да правдају ову групу, па ма шта се на њу набацало, Бугари су свесно бацили одговорност за устанак на »Црну Руку«. Међутим, баш ми имамо разлога жалити што се људи око »Црне Руке« нису посветили томе послу: организовању устанка, него су хтели својим разорним радом да учине баш оно што Бугари желе.

Дакле, на жалост не »Црна Рука« већ црна душа Бугарска изазвала је онај честити народ, виспитан у слободи и за слободу, да се оружаним руком одупре својим угњетачима. Т.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Лондон, 16. — Један члан енглеске владе изјавио је у Доњем Дому, да је Велика Британија мобилисала до данас 7,500.000 људи.

Амстердам, 16. — Листопад из Диселдорфа објављују да је положај Килмана уздрман. Његова је оставка врло вероватна. Већ је се да ће бити назначен за посланика у Бечу.

Лондон, 16. — Упитан од једног посланика у Доњем Дому о независности Финске, г. Балфур је изјавио, да ће Енглеска признати независност ове државе онда, када британска влада сазна шта фински народ намерава да ради.

Штокholm, 16. — Шведски генерал Консул у Финској, г. Алстром, наименован је за посланика у тој земљи. Он је први члан буџета дипломатског тела у Хелсинфорсу.

Лондон, 16. — Председник јапанске владе г. Терајки изјавио је у парламенту у Токију: Потрош руска анархија прети миру на далеком истоку, влада је одлучила да предузме потребне мере, не обазирају се на жртве, које требају да угуши овај устанак који Бугари наводе доље да утврди ко-лике и какве су те »четице« биле, а да не помињемо оно сило интернирање мушких од 15—60 година из тих области.

Њихово тврђење да су у овоме устанку били умешани прсти »Црне Руке«, вероватно потиче отуда, што су намере и планови људи који су се купили око овог превратничког друштва благовремено осујећен — за чим Бугари извесно жале, па знајући да српски меродавни фактори нису дозволили да рад ове пре-

спремамо економску организацију која ће бити од великог успеха, ако се рат настави. Када буде дошао моменат за конференцију мира, ми ћемо бити у стању да примили Немачку удружењу на велику снагу. Ако се рат заврши скоро, ми ћемо можда примити Немачку удружењу на велику снагу. Ако се рат заврши уједно са и после рата, ако буде потребно да се пристојно поноси да се пристојно поноси.

БОРБА ДО КРАЈА

Изјава г. Лансинга

Вашингтон, 16. јануара

Говорећи званично у име америчке владе, у присуству посланика Француске, Енглеске, Италије, Белгије и војводе Дефонтира, главног гувернера Канаде, г. Лансинг је изјавио на једном банкету у Њу-Јорку да су се Сједињене Државе обавезале да наставе рат док пруска влада не усвоји услове мира које је председник Валсон изнео у своме говору на конгресу.

Говор г. Лансинга мора бити сматран као одговор Сједињених Држава на коментаре немачке штампе поводом говора председника Валсона.

НЕМАЧКА И АУСТРИЈА

Диференције у сава-њима

Берн, 16. јануара

Велике диференције у схватањима настављају се између аустријске и немачке владе. Кајзерова штампа напада јучено Аустро-Угарску, нарочито због Чернинових изјава.

Германија сматра Аустрију као земљу, која је издала своје савезнике и скреће пажњу влади на непријатељско држање двојне монархије.

Исти лист пише поводом Херглингова говора: »Пошто смо пролили своју најбољу крв, имамо дужност да наметнемо своју превласт свету и да покажемо непријатељима да Немачка јесте и да ће остати велика сила.«

ПОКРЕТ ЈУГОСЛОВЕНА

Уједињење академских удружења и јединство акције

Лозана 14. Дец. 1917.

У нашој академској омладини у Швајцарској јавила се идеја, да се сва југословенска академска удружења, која су до сада постојала у Швајцарској, стопе у једну организацију, која би могла престављати целу југословенску академску омладину у Швајцарској, са циљем: јединство у раду на националној пропаганди.

Да би се ова идеја и остварила, у Лозани, 9, 10 и 11 пр. м., држали су конференције прелиминарни делегати, које су појединачно

југословенска академска удружења у Швајцарској као своје представнике испосла-ла. Биле су представљене: ака-демска југословенска о-младина из Берна, Лозане, Цириха и Женеве.

На овим конференцијама извршено је унифицирање програма појединих доса-дањих академских удружења у Швајцарској, и изра-ђен је пројект једног за-једничког програма, који треба да усвоји као свој организација.

У овом пројекту програма изражена је жеља, да се сви југословенски крајеви уједине са Србијом, као Пи-јемонтом. У погледу унутрашњег уређења будуће наше државе, пројект про-грама искључује сваку ди-скусију у јавности, већ се то има оставити будућој Уставотворној Скупштини, коју предвиђају и Устав Краљевине Србије и Крф-ска Декларација, као по-следњи израз наше нацио-налне политике.

Напослетку, у пројекту програма се констатује, да омладина полази са гледи-шта, да има бити еманци-пована од свих спољних, ван ње, утицаја и од штет-них покрајинских утицаја.

Сем тога ови прелими-нарни делегати израдили су и пројект статута орга-анизације. Сви они потпи-сли су пројекте програма и статута.

Ови пројекти према до-нетој одлуци биће достав-љени свима досадањим ју-гословенским академским удружењима у Швајцар-ској, на претходно претре-сање. Пошто се то учини,

www.srbas ће удружења послати своје сталне делегате на једну конференцију, на којој се има дефинитивно остварити организација и изабрати један централни одбор, који би, на челу организације, руководио пословима организације са уједињеним снагама и у истом правцу ради остварења народних идеала. С.

ПРОТИВУ АНЕКСИЈА

Гледиште Максимилијана Хардена

Цирих, 16. јануара.
У последњем броју «Цукунфта» Максимилијан Харден говори противу анексије словенских територија, од стране Немачке, као и

противу анексије Польске, Литваније, Курландије, Естоније и Ливоније. Велика је опасност — вели он — за централне сile, присећинити елементе који нису способни да се прилагоде. Русијом неће вечно управљати максималисти. Утопија је веровати да ће се она распарчati на многе државице. Оне ће постати јак сусед са којим треба рачунати. Аустрији такође прети огромна опасност ако анексира Пољску. Харден сматра као неопходно да Немачка спреми општи мир тачним изјавама о условима мира и гарантijom да ће се ти услови одржати.

ПОКРЕТ У АУСТРИЈИ

Ситуација све заплетенија

Берн, 16. јануара.

Ситуација у Аустро-Угарској је још мрачна. Оставка министра Векерле-а наговештава да ће можда Маџарска тражити да се одмах одвоји од Аустрије. Шефови странака у парламенту одбацију идеју о доласку графа Тисе на власт услед тога што је он познат са својих германофиличких осећања.

Говор графа Чрнина умирио је мало општу узрјајност, али цела штампа напада Немачку која пропагира завојевачке идеје претећи свету сабљом и војном снагом. У многим фабрикама радници су отпочели рад, али у Угарској радници још штрајкују.

Као у Русији тако и у Аустро-Угарској, свака народност тражи да сама располаже својом судбином. Чеси, Словаци, Југословени и други народи Двојне Монархије држе тајне седнице и спремају се да траже од немачке и аустријске владе да испошљу и своје представнике на конференцију мира. Сви народи енергично траже своју независност.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Франц. коминике

Париз, 16. јануара

Французи су извршили неколико успешних препада у Шампањи, северно од Сен-Мишела заробивши војнике. Одбијен је немачки препад северо-источно од Сен-Ди-е

Доцније. — Французи су у Шампањи извршили два успешна препада на немачке положаје. Њихови су одреди прорвали до треће линије, заробили војнике и једног официра и заузели један митралез.

Италиј. коминике

Рим, 16. јануара

Успешне патролске борбе у долини Арсо. Артиљеријска борба између долине Френцеле и канала Бренте.

Енглески авијатичари оборили су један непријатељски аероплан.

Енглески коминике

Лондон, 16. јануара

Наши су одреди заробили војнике јужно од Лана. У патролским сукобима југо-западно од Камбраја заробљено је такође неколико војника.

Наши су авијатичари бацили 300 бомби на Куртре, дује и на логоре западно од Куртреа. У ваздушним борбама оборили смо 7 аероплана и 5 других примо-

ници савезничких и неутралних земаља отишли су код Лењина и подели му снегричан протест због хапшења румунског посланика и његових чиновника и због напада на италијанско посланство. Посланик Сједињених Држава изјавио је потом, да ће цео дипломатски кор напустити Петроград, ако се одмах не пусте у слободу румунски посланик и румунски представници. Лењин је рекао, да ће поднети ствар на решавање министарском савету који је одмах сазван. После бурне дискусије министарски је савет решио да се сви пусте у слободу.

Петроград, 16. — Према једној депеши из Україне, успостављена је телефонска веза.

Петроград, 16. — Поводом намере максималиста да држе странку кадета одстрањену од већања у Уставотворној Скупштини, Максим Горки је изјавио: »Огроман део становништва је земљи жели да његова воља и његово мишљење буду изражене у парламенту од стране Кадета. Саскључењем из Уставотворне Скупштине кадетских представника, врећа се понос хиљадама бирача. То је стидно. Кадетску странку представљају најинтелигентнији Руси, најискуснији радници на културном пољу. Интелигентни радници морају ово знати.«

ПРИЗН. ИЗ СРБИЈЕ

Обавештајни Биро Срп. Црв. Креста у Солуну, добио је нову партију оригиналних признатица из Србије за следеће улагаче.

Умљавају се г. улагачи да се обрате овом Бироу лично или писмено, како би им се приспеле признање предale.

Лица која се обраћају Бироу — писмено да им се пријавише испољу на означену адресу, дужна су тачно назначити коме су новац слали, место, где и време кад, како бих им се приспеле признање могле исплати.

Из крајева под Бугарима:

Аксентијевић Тома, Алексић Никола и Павле, Анđejević Јордан и Петар, Антић Трајко, Аранђеловић Брана, Љубомир, Никола, Петар и Тића, Арсенијић Милош.

Бељић Драг., Банкеровић Илија, Бели-Марковић Данило, Богдановићи: Влад., Димитрије, Душан, Константин и Милан.

Варјачи Милан (2), Вељковић: Димитрије, Никола и Петар, Видојковић Милан и Тодор, Виторовић Драгутин, Вујић Чедомир, Вујадиновић Милутин и Никола, Вучетић Милун, Вучовић Новица.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Атина. — Немачка цензура забранила је листовима да говори о поморској борби у Дарданелима.

Атина. — Француска војна мисија од девет официра, приспела је у Јањину.

Париз. — Италијански публициста и дописник Секола ухапшен је због учешћа у афери Кавалини.

Рим. — Радиограм са фронта јавља да је у последњим борбама погинуо немачки генерал Вермелевирт.

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Петроград, 16. —

По наредби Лењинове владе максималисти су ухапсили румунског посланика Диаманди-а и цео персонал посланства, војног изасланика пуковника Олале и мајора Драганеско, члана војне румунске мисије.

Петроград, 16. — После одржане конференције у америчком посластству сви представ-

Глигоријевић Срет. и Мил., Грозић Петар, Гутеша Данило.

Дачић Милан, Дејановић Јеремија, Димитријевићи: Данило, Јанко, Милан и Гоми (2), Дивић Милан (2) и Михаило.

Валошевић Братислав (2)

Боровић Драгутин, Бекић Гаврило, Борђевићи: Добр., Милан, Петар (3) и Стеван.

Жаркић Милош (2), Живковић Младен и Станимир. Здравковић С. Милан.

Ивковић Милош, Игњатовић Влада (3), Илић Миленко (3).

— Наставиће се —

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ГЕНАРАЛ ГИЈОМА У АТИНИ

Командант Источне Војске генерал Гијома посетио је Атину, где му је приређен свечан дочек. Генерал је извршио реви трупа атинског гарнизона. Примљен је у аудијенцију од стране грчког краља, који га је одликовао великом крстом ордена Спаситеља. Г. Вениzelos приредио је у његову част свечан банкет, на коме су измењане срдачне здравице.

Генерал Гијома је дао интервју дописнику агенције «Радио», у коме је изразио своје задовољство дочеком у Атини. Генерал је демантовао вести о скраћивању мајданског фронта речима: »Постепено ступање у борбене редове грчких дивизија поништава тенденциозне вести, распроштрте о могућем повлачењу или скраћивању мајданског фронта.«

ЈЕДНА ПОТРЕБНА МЕРА

Господин министар финансија разрешио је од службе у Црвеном Крсту у Женеви сва запослена лица која су способна за војску, а нису вична банкарским пословима. На њихова места узео је војно неспособна добро писмена лица и банкарске чиновнике где год их је било.

Добивши писменије и стручне службенике Црвени ће Крст моћи још брже и тачније отправљати своју хуману дужност, а способни бити кориснији војеци.

НЕСРЕЋАН СЛУЧАЈ

Прекјуче је један теретни аутомобил услед непажње запао између два трамваја и потпуно је упропашћен. Шофер и његов пратилац тешко су рањени.

ЧИТУЉА

Марија Араповић, удова умрла је у Ваљеву 9. марта, 1917. године. Бог да јој душу прости.

ДА СЕ ЈАВИ

Милорад Живановић, управник пореског одељења по акту бр. 2929.

Михајло Рашевић, полиц. писар по акту бр. 3502 да представи одељку службе безбедности.

ПИСМА ИЗ СРБИЈЕ

Многи нас моле да објавимо, да се код њих налазе писма или карте из Србије, тражећи да им адресанти јаве своју тачну адресу; али не наводе, од кога су та писма или карте: ко пише из Србије. А без тога не можемо да их задовољимо. Стога молимо све, да у таквим огласима наведу: коме је писмо или карта упућена и ко и одакле шаље, или, а то је најпоузданije и најбрже, да писмо или карту поша-

Глигоријевић Срет. и Мил., Грозић Петар, Гутеша Данило.

Дачић Милан, Дејановић Јеремија, Димитријевићи: Данило, Јанко, Милан и Гоми (2), Дивић Милан (2) и Михаило.

Валошевић Братислав (2)

Париз, 16. — Дописник »Матена« у Берну јавља, да врење у Немачкој постаје све веће. Кајзарова политика нарочито се критикује. Манифестије су забрањене у Берлину. Немачки синдикати решили су да уpute апел влади и позову је да закључи мир без анексија. Нереди су се опет десили по берлинским улицама. Пан-гурмански листови траже строге мере против ових агитатора.

Петроград, 16. — Максималисти објашњавају одлагање преговора у Брест-Литовску потребом да проуче немачке противуразлоге. Извесни кругови верују, да Немачка не жели више закључити засебан мир са Русијом.

Берн, 16. — Јављају из Берлина: Немачка војна странка, на чelu са крон-принцом опет је у сукобу са политичким круговима.

Милитаристи су мишљења да треба напасти на западни фронт, док се политички кругови изјашњавају у корист мира. И сам кајзер се колеба.

Карте из Србије

— Тома Живановић, који је у Србији био писар пете жељезничке секције у Ваљеву, да одмах јави своју адресу Милану Јовановићу, народном посланику у Солуну, да би му послао карту од жене Дане из Ниша.

— Димитрије Гинић, глумац — наредник и Радивој Жикић, редов имају карту

— Каталине Жикић, Сарајевска ул. бр. 37 Београд, код г. Дим. С. Гинића наредника санитет. В. П. бр. 32.

— Радомир Суботић књижевник има карту од Душанке Суботић из Ниша, код Градимира Ђорђевића наредника хаубичара, в. п. бр. 315.

— Мирко Јовић, од своје жене Анице из Радаља, среза Рађевски, код капетана Владе Вељковића, који је одредник у Владову.

— Код г. Ђурђа Вуковића, наредника хаубичарске батерије, в. п. бр. 315 имају фотографије:

1. Стеван Аћимовић од већке Љубице из Мале Врањске.

2. Михајло Шпурин, од Крстине из Мале Вра